

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

12 NOVEMBER 1990

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

— van de heren J. Sleenckx, 1. Egelmeers en mevrouw M. De Meyer —

**betreffende de tenuitvoerlegging van een actieplan
ter bestrijding van de langdurige werkloosheid**

De Vlaamse Raad,

— gelet op de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve van 2 februari 1989 waaruit een grote bekommernis blijkt voor de verbetering van de werkgelegenheid en de bestrijding van de werkloosheid ;

— gelet op de goedkeuring door de Vlaamse Executieve van de Weer-Werkactie en de beslissing tot uitbreiding van deze actie ;

— gelet op de positieve aanpak van het werkloosheidsvraagstuk die vervat ligt in deze Weer-Werkactie en de gewijzigde opstelling van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding die daaruit volgt ;

— gelet op de afkondiging van een Charter van de Werkzoekende door de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en de positieve bekommernissen die daaruit blijken ;

— gelet op het reeds neergelegde voorstel van decreet houdende invoering van een recht op opleiding voor structureel werklozen, en de opmerkingen daaromtrent van de Raad van State en de SERV ;

— gelet op het samenwerkingsprogramma tussen de overheden en de sociale partners betreffende de herinschakeling van langdurig werklozen ;

— neemt de volgende krachtlijnen aan :

1. De Raad erkent de ernst van het probleem van de langdurige werkloosheid in Vlaanderen.

De Raad neemt er nota van dat :

— het aantal volledig werklozen met een inactiviteitsduur

van tenminste één jaar, ingeschreven als werkzoekende, op 30 juni 1990 87.151 eenheden bedraagt ; dat het aandeel van de langdurige werkloosheid in de totale werkloosheid 62 % bedraagt ; bij de mannen bedraagt dit 55,3 % en bij de vrouwen 63,8 % ;

Tabel 1: Procentuele verdeling volgens geslacht en inactiviteitsduur van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen — juni 1990

Inactiviteitsduur	Mannen	Vrouwen	Totaal
— 1 jaar	44,70	36,19	39,07
1 — 2 jaar	16,06	15,91	15,96
2 — 5 jaar	19,32	21,07	20,48
+ 5 jaar	19,92	26,83	24,49
Totaal	100	100	100

— vooral de vrouwen getroffen worden door langdurige werkloosheid ; zij maken bijna 70 % uit van de populatie van de langdurig werklozen ;

Tabel 2 : Verdeling volgens geslacht en inactiviteitsduur van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in absolute cijfers — juni 1990

Inactiviteitsduur	Mannen	Vrouwen	Totaal
— 1 jaar	21.615	34.271	55.886
1 - 2 jaar	7.766	15.067	22.833
2 — 5 jaar	9.339	19.949	29.288
+ 5 jaar	9.629	25.401	35.030
Totaal	48.349	94.688	143.037

— er een verband bestaat tussen het opleidingsniveau en langdurige werkloosheid ; meer dan de helft van de langdurig werklozen heeft slechts lager onderwijs gevolgd.

Globaal genomen heeft 80 % hoogstens het lager secundair onderwijs doorlopen ;

Tabel 3 : Verdeling volgens gedane studies en geslacht van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen met een inactiviteitsduur van ten minste 1 jaar — juni 1990

Gedane studies	Mannen %	Vrouwen %	Totaal %
LO	16.028 67	28.382 49	44.410 54
LSO	4.763 20	16.353 28	21.116 26
HSO	2.179 9	11.224 19	13.403 16
HO	1.060 4	2.149 4	3.209 4
Totaal	24.030 100	58.108 100	82.138 100

— de afname van de werkloosheid tengevolge van de economische heropleving zich minder sterk doet voelen voor de langdurige werklozen dan voor de andere categorieën ;

— het uitstroompercentage van de werklozen die minder dan 1 jaar werkloos zijn bijna drie keer zo groot is als het uitstroompercentage van de langdurig werklozen ;

Tabel 4 :   Uitstroompercentages uit de werkloosheid
— juni 1990

Periode	• 1 jaar	+ 1 jaar
1986 — 1987	53,6	19,8
1988 — 1989	59,1	21,2

— langdurige werkloosheid een complex probleem is waarin oorzaak en gevolg moeilijk kunnen worden onderscheiden ; dat langdurige werkloosheid een resultante is van het samenspel van al dan niet toevallige, individuele en maatschappelijke factoren zoals geschooldheid, maatschappelijke afkomst, mentale en sociale weerbaarheid, taalvaardigheid, intelligentie, gezondheid, maatschappelijke integratie, leeftijd, nationaliteit, positie in het gezin en dergelijke meer enerzijds en de beschikbaarheid van jobs anderzijds ;

— de langdurige werklozen een zeer heterogene groep vormen ; dat de kansen op de arbeidsmarkt bepaald worden door zowel individuele als maatschappelijke factoren ;

— Vlaanderen, gelet op de demografische evolutie, het beschikbaar arbeidspotentieel, met inbegrip van de langdurig werklozen, optimaal zal moeten benutten teneinde te kunnen voldoen aan de noodwendigheden van het economisch proces ; zo voorziet de prognose van het Planbureau reeds voor de periode 1990-1994 in een toename van de werkgelegenheid met 94.779 eenheden. Bepaalde sectoren kennen momenteel reeds belangrijke arbeidstekorten.

2. De Raad is van oordeel dat een Vlaamse aanpak van het werkloosheidsvraagstuk moet uitgaan van de volgende vaststellingen en rekening moet houden met de hierna vermelde bekommernissen.

De Raad is van oordeel dat een efficiënte bestrijding van de langdurige werkloosheid de medewerking van de nationale overheid, de werkgevers, de vakorganisaties, de lokale besturen, de particuliere initiatieven en de werkzoekende zelf vereist.

De Raad pleit dan ook voor een gecoördineerd en constructief optreden van al deze partners. Daarbij kan geenszins afbreuk gedaan worden aan de bevoegdheidsverdeling zoals bepaald door artikel 59 bis en 107 quater van de Grondwet zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en door de bijzondere wet van 8 augustus 1988.

De Raad vraagt dat de beleidsmaatregelen rekening houden met de heterogeniteit van de doelgroep aangezien lineaire maatregelen niet doeltreffend zijn. Een **meersporenaanpak** in de begeleiding van de werkloze waarbij de klemtoon kan liggen hetzij op arbeidsbemiddeling, hetzij **arbeidsbegeleiding**, hetzij beroepsopleiding of arbeidszorg, is aangewezen. Tussen deze sporen moeten voldoende wissels liggen om een vlotte overstap naar een ander spoor toe te laten.

De Raad is de mening toegedaan dat omwille van de heterogeniteit van de doelgroep en de complexiteit van het probleem van de langdurige werkloosheid een **persoonsge-**

richte aanpak het meest kans op succes biedt. Bij deze aanpak moet uitgegaan worden van de mogelijkheden en de wensen van de werkloze zelf en de behoeften en mogelijkheden van de plaatselijke arbeidsmarkt.

Gegeven de huidige toestand op de arbeidsmarkt pleit de Raad voor een positieve en stimulerende aanpak van de langdurige werklozen. De Weer-Werk actie en de benadering van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding hebben reeds aangetoond dat een dergelijke motiverende aanpak de beste garanties biedt op **herinschakeling**. Lineaire sancties, verplichtingen en dwangmaatregelen hebben te dikwijls tot gevolg dat langdurig werklozen definitief afhaken.

De Raad is de mening toegedaan dat er inzake opleiding, vorming en bijscholing nog heel wat dient gesleuteld te worden inzake coördinatie, doorstromingsmogelijkheden en drempelverlaging. Er dient in een gevarieerd maar coherent aanbod van opleiding, begeleiding, werkervaring, **steunverlening** en doorstromingsinspanningen voorzien worden.

De Raad is van mening dat de besprekingen die gevoerd werden in het kader van het $1 + 1 = 3$ plan vooralsnog te weinig resultaat hebben gekend. Bovendien is het voor de werkloze niet altijd duidelijk welke aanpak primeert : een stimulerende positieve benadering of een repressieve optreden. Dit schept verwarring.

Het feit dat hierna concrete beleidsmaatregelen geformuleerd worden inzake de bestrijding van de langdurige werkloosheid mag de Raad niet uit het oog doen verliezen dat er in eerste instantie preventief moet gewerkt worden. Zo moet er op het terrein van het onderwijs, de streekontwikkeling en de globale economische politiek meer aandacht besteed worden aan de creatie van kansen op de arbeidsmarkt.

3. Concrete beleidsmaatregelen ter bestrijding van de langdurige werkloosheid

A. De Vlaamse Raad vraagt aan de Vlaamse Executieve dat zij in het kader van het samenwerkingsprogramma tussen overheden en sociale partners betreffende de **herinschakeling** van langdurig werklozen aandringt op concrete maatregelen ter zake.

B. De Vlaamse Raad eist dat er in het kader van de positieve en stimulerende aanpak van het **werkloosheidsvraagstuk** verder gesleuteld wordt aan de opleidings- en tewerkstellingskansen van alle werkzoekenden. Daartoe pleit ze ervoor dat :

— alle middelen waarover ze beschikt optimaal zouden aangewend worden om het recht op een passende beroepsopleiding voor alle werkzoekenden te verwezenlijken ;

— binnen de mogelijkheden van de arbeidsmarkt, en rekening houdend met de beschikbare middelen, een recht op arbeid voor elke werkzoekende zou ingevoerd worden.

De Vlaamse Raad dringt er dan ook op aan dat het „Charter van de Werkzoekende”, dat recentelijk werd afgekondigd door de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en dat onder andere de realisatie van een recht op arbeid en een recht op een aangepaste beroepsopleiding beoogt, bij decreet wordt vastgelegd.

C. De Vlaamse Raad dringt erop aan dat alle beschikbare instrumenten ter bestrijding van de werkloosheid waarover de Vlaamse Executieve beschikt prioritair zouden gericht worden naar de risicogroepen binnen de werkloosheid. In dit kader moeten er meer plaatsen binnen de beroepsopleiding en de tewerkstellingsprogramma's meer voorbehouden worden voor deze risicogroepen.

D. In het kader van het samenwerkingsakkoord tussen de overheden en de sociale partners betreffende de herinschakeling van langdurig werklozen moet er een regeling uitgewerkt worden waarbij alle nationale instrumenten ter aanmoediging van de tewerkstelling gericht worden naar de risicogroepen. Hierbij moet gedacht worden aan de verfijning van de stagewetgeving en de toekenning van **aanwervingsstimulansen**. Ook het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid moet aangepast worden met het oog op een positieve ondersteuning van de werkzoekende. Zo kan een definitieve vrijstelling van stempelcontrole toegekend worden en kunnen die werklozen die bewezen hebben dat ze een daadwerkelijke inspanning hebben geleverd naar de arbeidsmarkt toe, uit het **toepassingsgebied** van artikel 143 gelicht worden. Een werkloze aan wie na het verstrijken van een periode van 3 maanden na de opleiding geen werk is aangeboden moet een toeslag boven op de normale werkloosheidsuitkering genieten.

J. SLEECKX

1. EGELMEERS

M. DE MEYER
